

અનિયંત્રિત ઉપયોગ જેવી સમસ્યા હજુ પણ યથાવત છે, જેમાં ઘણા પશુપાલકો ડૉક્ટરની સલાહ વગર દવાઓનો ઉપયોગ કરે છે, ખોટી માત્રા અથવા ઓવરડોઝ આપે છે, સારવાર અધૂરી રાખે છે અથવા બિનજરૂરી દવાઓનો ઉપયોગ કરે છે.

આ ઉપરાંત, ઘણા વિસ્તારોમાં લેબોરેટરી નિદાનની અછત હોવાથી લેબ ટેસ્ટ કર્યા વગર અંદાજે સારવાર કરવામાં આવે છે. પશુપાલકોમાં જાગૃતિનો અભાવ પણ એક મહત્વપૂર્ણ મુદ્દો છે, કારણ કે મોટા ભાગના લોકો એન્ટિબાયોટિક્સના યોગ્ય ઉપયોગ અને withdrawal period વિશે પૂરતી માહિતી ધરાવતા નથી. પોલ્ટ્રી ક્ષેત્રમાં વધતો દબાણ અને ઉત્પાદન વધારવા માટે એન્ટિબાયોટિક્સનો વ્યાપક ઉપયોગ પણ AMR વધારવામાં મહત્વપૂર્ણ યોગદાન આપે છે.

જન આરોગ્ય પર અસર

એન્ટિમાઇક્રોબિયલ રેસિસ્ટન્સ ફક્ત પશુઓ સુધી મર્યાદિત નથી, પરંતુ તે માનવ આરોગ્ય માટે પણ ગંભીર જોખમ ઉભું કરે છે. રેસિસ્ટન્ટ બેક્ટેરિયા દૂધ, માંસ અને ઈંડા દ્વારા, પ્રદૂષિત પાણી અને પર્યાવરણ દ્વારા તેમજ પશુઓ સાથે સીધા સંપર્ક દ્વારા માનવો સુધી પહોંચે છે. આ સમગ્ર પરિસ્થિતિને “One Health” અભિગમથી સમજવામાં આવે છે, જેમાં માનવ, પશુ અને પર્યાવરણ એકબીજા સાથે ઘનિષ્ઠ રીતે જોડાયેલા છે.

ભારતમાં લેવાયેલા પગલાં (ગુજરાત માટે મહત્વપૂર્ણ)

ભારત સરકારે AMR સામે લડવા માટે વિવિધ મહત્વપૂર્ણ પગલાં લીધાં છે, જેમ કે કોલિસ્ટ્રિન જેવી મહત્વપૂર્ણ એન્ટિબાયોટિક્સ પર પ્રતિબંધ, નેશનલ એક્શન પ્લાન ઓન AMR, પશુચિકિત્સકો અને પશુપાલકો માટે જાગૃતિ કાર્યક્રમો અને વૈકલ્પિક સારવાર પદ્ધતિઓનો પ્રચાર. જોકે, આ પગલાંના અસરકારક અમલીકરણ માટે હજુ વધુ મજબૂત પ્રયત્નોની જરૂર છે.

ગુજરાતમાં પશુચિકિત્સકોની ભૂમિકા

ગુજરાતમાં પશુચિકિત્સકો AMR નિયંત્રણમાં કેન્દ્રિય ભૂમિકા ભજવે છે. તેઓ જરૂરી હોય ત્યારે જ એન્ટિમાઇક્રોબાયલ્સનો ઉપયોગ કરે છે, લેબ આધારિત નિદાનને પ્રોત્સાહન આપે છે, પશુપાલકોને યોગ્ય માર્ગદર્શન આપે છે અને રસીકરણ તથા બાયોસિક્યુરિટી જેવા પગલાંઓનો પ્રચાર કરે છે.

વ્યવહારુ ઉકેલો

AMR ઘટાડવા માટે જાગૃતિ વધારવી અત્યંત આવશ્યક છે, જેમાં પશુપાલકો માટે તાલીમ કાર્યક્રમો અને સ્થાનિક ભાષામાં માહિતી પ્રસારનો સમાવેશ થાય છે. સાથે સાથે પ્રતિરોધાત્મક આરોગ્ય વ્યવસ્થા તરીકે નિયમિત રસીકરણ, સ્વચ્છતા અને યોગ્ય વ્યવસ્થાપન પર ભાર આપવો જરૂરી છે. દવાઓના યોગ્ય ઉપયોગ માટે બિનજરૂરી એન્ટિબાયોટિક્સ ટાળવી અને સંપૂર્ણ સારવાર પૂર્ણ કરવી મહત્વપૂર્ણ છે.

મોનિટરિંગ સુધારવા માટે રાજ્ય સ્તરે AMR સર્વેલન્સ મજબૂત કરવું અને લેબોરેટરી સુવિધાઓ વધારવી જરૂરી છે. ઉપરાંત, પ્રોબાયોટિક્સ, હર્બલ પ્રોડક્ટ્સ અને સંતુલિત આહાર દ્વારા ઇમ્યુનિટી વધારવા જેવા વિકલ્પોનો ઉપયોગ પણ AMR નિયંત્રણમાં મદદરૂપ બની શકે છે.

નિષ્કર્ષ

અંતમાં, એન્ટીમાઇક્રોબિયલ રેસિસ્ટન્સ ગુજરાત માટે એક શાંતિપૂર્વક વધતો ખતરો છે. જો સમયસર યોગ્ય પગલાં લેવામાં નહીં આવે, તો તે પશુપાલન અને જન આરોગ્ય બંનેને ગંભીર અસર પહોંચાડી શકે છે. “One Health” અભિગમ અપનાવીને પશુચિકિત્સકો, પશુપાલકો અને સરકાર સંકલિત રીતે કાર્ય કરે, તો આ સમસ્યાને અસરકારક રીતે નિયંત્રિત કરી શકાય છે. જવાબદાર રીતે એન્ટિબાયોટિક્સનો ઉપયોગ કરવાથી જ આપણે ભવિષ્યમાં અસરકારક સારવાર જાળવી શકીશું.

